

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Admirała G3, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: zak@wp.pl, www.zawackie.pl
NIP 66 25 127 81 304 7050 176
KRS 0 00 41380
Nr r-ku 62 1090 1506 0000 6500 5002 0244

prawnuk Wiktorii:
Artur Wojtowicz

87-500 Rybin

ul. Piotrowski

mają Wiktorii

Rybin
ZWZ-AK
+ Borczyński Marian
ps. „Bolesław”

M: 1470/2359 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Borczyński Marian
T.N.: 1470/2359 Pom.
Dypim. Z W 2-AL

I/1. Relacja k. 1 s. 1

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora k. 1 s. 1

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 s. 1-3

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne. —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 15

VI. Fotografie dwa i kompozycje

1/1. Pelaja - Borczyński Marian:

1. Informacja o M. Borczyńskim opisane przez D. Piotrowskiego w 1962r. na podstawie przekazu Borczyńskiej Wiktorii (siostry), rękopis, oryg. k. 1 s. 1

Розышевский, Владимир

1
м. 1907 г., офицер ВР, командир в гранат
обязан в Дивизион, пол. Рыбинск. Ассистент
с. в. 1943 г., солдат ДК, командир в обсерваци
концентрационного лагеря Штетафф, м. обсерв. 23740.
Принят 3. в. 1945. годен на армейский обсерв.

Знаки

Рядовой в обсервационном лагере Штетафф
и солдат ДК - Виктори Перовский
в Рыбинске. Выпущен из Р. Тротковской
в 1962 г.

Принят в Пискаревский лагерь 1986 (об. кантонелье
Групп. Дивизион)
ВК

1/2. Dokumenty - Borczyński Marian:

1. Głównop. oryg. aktu urodzenia w j. niemieckim. l. 1 5,1

Warschau am 28. April 1908

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute, der Persönlichkeit

nach _____

_____ bekannt,

der Handelsmann Stanisław
(Stanisław) Porczyński,
Wohnhaft in Warschau, Mikolajewskaja V. 12

Katholischer Religion, und zeigt an, daß von der
Marianna Porczyńska
geborenen Swiderska,
Animeszowa, Katholischer Religion,
Wohnhaft bei _____

zu Warschau in seinem Wohnort
am _____ des Jahres
tausend neunhundert _____
um _____ Uhr ein
geboren worden sei und daß das Kind _____ in _____

erhalten habe. Felix (Felix) Marian (Marian)

Vorgelesen, genehmigt und unterschrieben
Stanisław Porczyński

Der Standesbeamte

Richard

akt nr. Mariame Bonzyński'ego

II. Materiały uzupełniające rełacje
Mariana Borcusińskiego:

1. Informacja przekazana przez Artura Wójcowa (prawnik Wiktorii Borcusińskiej) m.pis + rękopis. k. 1 s. 1-2
2. Imm - Wysowski Eryk, Obóz koncentracyjny Stutthof, Gdynia 1966 (strona ze zdję. więźniów, wśród nich Mariana - zidentyfikowany przez łone), kserokop. str. k. 1 s. 3

Ostatnie, nie potwierdzone jeszcze informacje mówią, iż Marian był oficerem wywiadu wojskowego WP II RP i to jest właśnie smutne. Za życia nie wolno było mu mówić o jego pracy, a po śmierci nie miał kto o tym wspominać.

Na podstawie opowiadań matki, własnych ustaleń i wywiadu z Hanną Borczyńską-Jasiewicz z grudnia 2000 r. i listu z roku 2006 opracował Janusz L. Zabowski. Warszawa, maj rok 2006.

Rodzina Obstów

Zofia Świdierska, młodsza siostra przyrodnia Józefy, urodziła się 28 kwietnia 1894 roku w Środzie Wielkopolskiej. Jej ojcem był Władysław, matką Stanisława z Krajewskich.

Stanisława Świdierska przeżyła 64 lata. Zmarła w 1920 roku i została pochowana w Środzie Wielkopolskiej. Niestety, bez zgody rodziny Obstów, jej grób został zlikwidowany.

W roku 1922 Zofia wyszła za mąż za wdowca Jana Obsta. Jan urodził się 6 czerwca 1890 roku w Szamotułach. Jego pierwszą żoną była Bronisława Owiesna. Z tego związku urodziła się 13 marca 1920 roku córka Janina.

Małżonkowie Jan i Zofia osiedlili się we Wrześni. W tym mieście Zofia urodziła troje dzieci:

- Mariana 1 lutego 1923 r.
- Józefę 20 lutego 1924 r.
- Edmunda 9 czerwca 1925 r.

Jan Obst był z zawodu fryzjerem, rodzina mieszkała dalej we Wrześni. Utrzymywała kontakty z rodziną Józefy Kaźmierskiej, były to wizyty, przekazywanie zdjęć, itp. Podobne kontakty były utrzymywane z rodziną Marii Borczyńskiej, po jej przeprowadzce do Grudziądza.

Jan Obst zmarł 18 października 1976 roku i został pochowany we Wrześni, a jego żona Zofia 22 listopada 1980 roku i również spoczywa we Wrześni.

Dzieci Jana Obsta różnie ułożyły sobie swoje życie. Janina Taras z domu Obst jest wdową, sami przez życie szli - Józefa (zmarła - 1994) i Edmund - zmarł w lipcu 2006 r.

Marian Obst ożenił się 12 listopada roku 1948 z Eleonorą Banas. Eleonora powiła dwóch synów.:

- Zbigniewa 8 sierpnia 1949 r.
- Jerzego 21 czerwca 1951 r.

Synowie Mariana porzucali rodziny. Zbigniew ożenił się z Weroniką Ławniczak - mają synów Jakuba i Macieja. Natomiast żoną Jerzego jest Eugenia Ratajczak, ich córki to Magdalena i Daria.

Marian Obst cieszył się dobrym zdrowiem, pracował jako kierownik Działu Zbytu w Zakładach Energetycznych we Wrześni. Na zasłużoną emeryturę przeszedł w normalnym terminie. Zmarł nagle w 1999 roku.

28

Feliks Marian Borczyński - ur. 22 kwietnia 1908 r. we Wnieśniu w/Pomaniu

syn Stanisława Borczyńskiego i Marii rd. Świderskiej

młodszy brat Wiktora Edmunda Borczyńskiego 1906-1940

kpt. WP, zginął u Korymii

Marian Borczyński - z zawodu księgowy; rok przed wybuchem wojny bezrobotny,
na utrzymaniu żony

ślub Marianny Borczyńskiej z Wiktonią Sadowską - 28 sierpnia 1937 r.
Grudziądz

2
wioski ukraińskiej Hajki była kolonia Świętociń położona bliżej rzeki Turii, zamieszkała przez Polaków. W Hajkach pracowała również cegielnia Niemca Wenera. Stosunki między tymi społecznościami układały się poprawnie. Po pewnym czasie NKWD chciało odszukać Antoninę Borczyńską i w tym celu przyjeżdżało do Hajek. Powiadamy wcześniej o przyjeździe sołtys Ukrainiec wysyłał do Antoniny swego syna, który ją o tym uprzedzał. Antonina z córką uciekały do glinianek Wenera i tam przebywały. Zabierały ze sobą koce, gdyż czasami musiały nocować. Dziadek Hanny obserwował m.in. przez lornetkę obecność NKWD, a po ich odjeździe powiadał, że zagrożenie minęło.

W czerwcu 1941 r., po rozpoznaniu lotniczym, Wołyń zajęli Niemcy. Do Hajek przyjechali na motocyklach. Ukraińcy witali Niemców kwiatami. Niemcy pozwolili dziadkowi Hanny dalej prowadzić gospodarstwo. W styczniu 1944 r. Antonina z córką liczącą wówczas 7 lat wyjechały do Włodzimierza Wołyńskiego, gdyż stosunki pomiędzy ludnością polską, a ukraińską stawały się dramatyczne. Zewsząd dochodziły głosy, że Ukraińcy mordują Polaków. U Pawła Iwanickiego cała służba była ukraińska. Niania Maria i pokojówka Janka oraz jej wnuczka zostały zamordowane przez Ukraińców.

Antonina z córką zamieszkały u jej babci Tekli Chelmińskiej przy ul. Horodelskiej. Tu Hania uczęszczała do tajnej szkoły prowadzonej przez Polkę. W tym czasie była również u pierwszej Komunii Św., której udzielił jej ks. Kapturkiewicz.

W 1944 r. na wieść o wycofywaniu się Niemców, Antonina postanowiła udać się do GG (Generalnego Gubernatorstwa). Wozem konnym z córką dojechały do Hrubieszowa. Tam oczekiwała na nie siostra Antoniny, Jachna (Janina Lakutowicz) i zabrała je do swojego domu, położonego przy ul. Słonecznej 12 w Świdrze k. Warszawy. Tu mieszkały do 1946 r. Następnie wyjechały do Słupska.

W Słupsku Antonina utrzymywała się z małego sklepiku z pasmanterią.

Hanna ukończyła szkołę podstawową i liceum. Przez wiele lat nie mogła przyznawać się czym zajmował się jej ojciec. Podawała, że był nauczycielem. Studia rozpoczęła na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracę magisterską obroniła w czerwcu roku 1957. Pracę zawodową rozpoczęła w sądzie, a następnie jako radca prawny w Dyrekcji Miejskich Inwestycji Komunalnych.

Do Wrocławia przeprowadziła się również Antonina. Zmarła 25 lipca 1985 r. nie doczekała się chwili, że o jej mężu będzie można mówić głośno, że zginął w Katyniu i że będą pisać o tym otwarcie, i to że nie Niemcy dokonali tego mordu, a właśnie Rosjanie.

W marcu 1957 r. Hanna wyszła za mąż za mgr inż. Jerzego Jasiewicza specjalistę budownictwa lądowego, absolwenta Politechniki Wrocławskiej. Nie utraciła jednak nadziei na odnalezienie rodziny ojca, której wcześniej nie знаła, a później nie mogła poznać. W tym celu po ślubie przyjęła nazwisko „Borczyńska - Jasiewicz”. Może ktoś będzie chciał ją odnaleźć?

W grudniu 1957 r. urodziła córki bliźnięta Beatę i Małgorzatę.

Beata Jasiewicz jest absolwentką Uniwersytetu Wrocławskiego - mgr filologii romańskiej. Poślubiła mgr inż. Jana Krzywickiego absolwenta Politechniki Wrocławskiej. W 1981 r. Beacie i Janowi urodził się syn Piotr absolwent obecnie UW - informatyka. Piotr Krzywicki poślubił Danutę Makuch. Kończy ona UW. W 1987 Beata urodziła córkę Barbarę - obecnie uczennicę liceum plastycznego.

Małgorzata Jasiewicz absolwentka Pomaturalnej Szkoły Stomatologicznej poślubiła Piotra Zawadzkiego fizyka UW. Oboje wyjechali z Polski i mieszkają w Ottawie w Kanadzie. Piotr Zawadzki po zrobieniu doktoratu na uniwersytecie Kingston prowadzi badania niskich temperatur w Instytucie rządowym w Ottawie. Na zakończenie Hanna dodała jeszcze dwa wątki wspomnień. A oto informacja o mojej babci Tekli Chelmińskiej: Była ona skoligaconą z żoną hr. Szembeka. Maria Szembek była zasłużoną działaczką w Wielkopolsce. W Ostrowie Wielkopolskim jedną z ulic nazwano jej imieniem.

O Pawle Iwanickim dziadku i o dzieciach jego rodziny wyczytałam również w Herbarzu Bonieckiego i Ojulickiego.

Marian Borczyński - również smutne losy

O Marianie Borczyńskim wiemy niewiele. Moja mama opowiadała, że był bardzo uczynny i rodzinny, a przy tym również bardzo ruchliwy. Widzimy go często pozującego do zdjęć z liczną rodziną. Był podobno urzędnikiem. *to wszystko ocaliło*

Więcej dowiedziałem się od Hanny Borczyńskiej - Jasiewicz. Marian ożenił się z Wiktoria Maron wdową, miała syna z pierwszego małżeństwa Zbigniewa. Podczas okupacji niemieckiej, razem z żoną zostali aresztowani i osadzeni w obozie Stuthoff.

Za złote obrączki poparte świetną znajomością niemieckiego, Marian został zwolniony. Wyszedł przed obozową bramę. Ponieważ był zupełnie wycieńczony po przebyciu niedawno tyfusie powrócił do obozu. Przed wkroczeniem Sowieców obóz został ewakuowany drogą lądową i morską. Marian płynął na jakiejś niewielkiej łodzi. W pewnym momencie podpłynęła do nich inna jednostka. Marian bezwiednie wstał, wachman strzelił. Nie wiadomo czy Marian został pochowany w morzu czy na lądzie.

Jego żona Wiktoria (Wita) przeżyła i utrzymywała kontakty z Antoniną Borczyńską.

Zdjęcie z ewakuacji barkami —
prawdopodobnie pułkownik lotewski

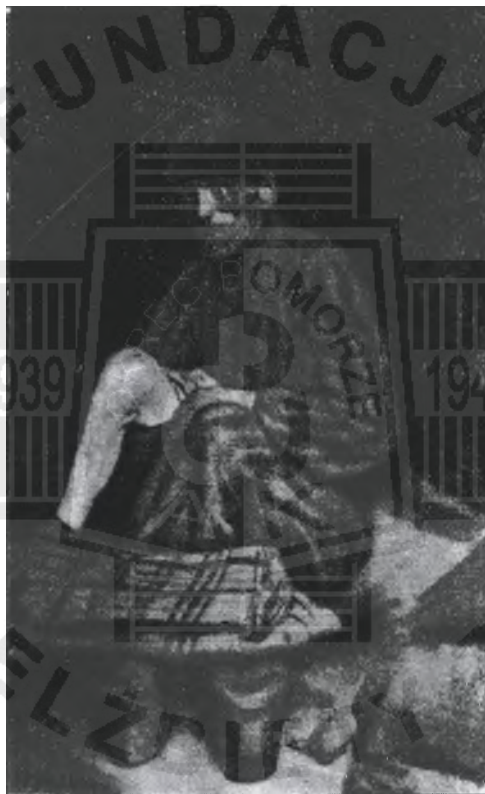

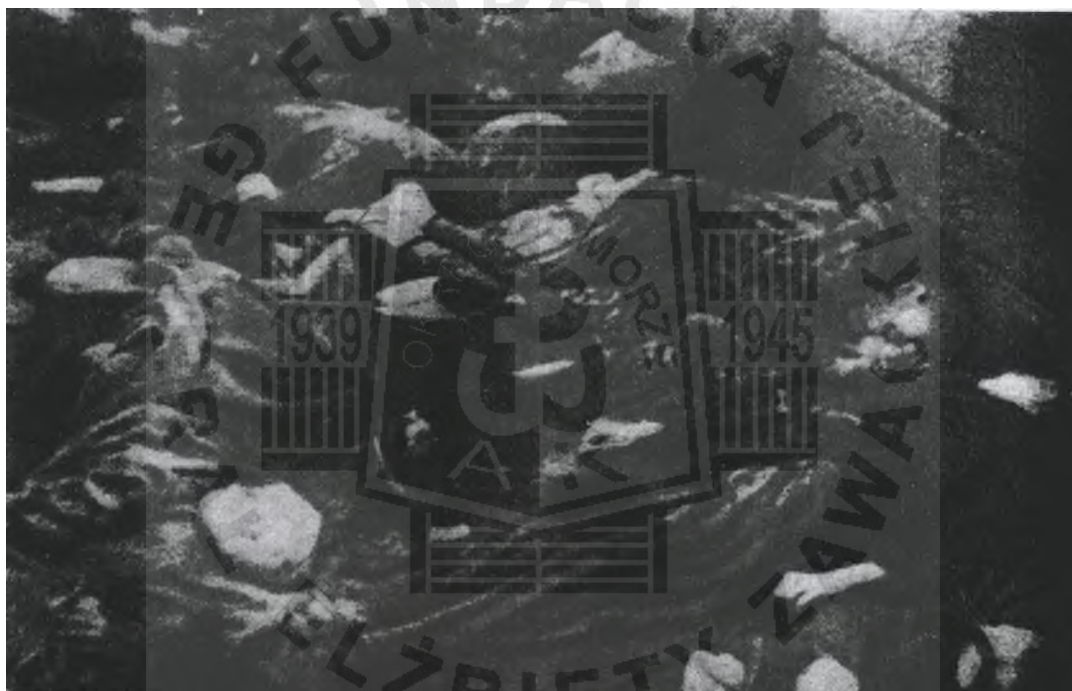
Na zdję. rozpoznany
polec Wiktorieg jej
męża Marian
(postać zrazu-
rowa świetle)
W

Zdjęcie z ewakuacji barkami

Wnętrze łodzi Dunin - Wosorka, Oboje lewoc.
Stuttsdorf, Gdynia 1986.

№: 1470/2359 Pom.
Borczyński Marian
ps. "Bolesław"

Dypim
A B

V. Garty informacyjne
k. 15

7? y?
Borczyński Marian, ps. "Bolesław", por. Borchnice
Rypin 1
do mifikacji 1942 r. Kształt ZWZ Rypin
obu
k-akt Rypin 1940-42 ^{do mifikacji} ^{przez mię oficer wywiadu obu Rypin}
zam. Kolonia Płonne ^{ps. Rypin}
na Smogorzynie był przed wojną pomocnikiem
wywiadu w Gdyni? Górnym? Dok VIII
awansowany 1943 r. 8. V z danymi D. (?) Dąbrowski
^{po wojnie} zamek ^{zamek} zamieszkała Dobra poczta Ostrawka Rypin ^{po} Rypin
W czasie Wypaży Kolonia Płonne
awansowany w czasie z roboty w ^{zamek} Janem ^{Pruszkim} (7 V 43)
i robotnikiem Gustawem Stachowiczem

par. Borezynski Marian „Boleslaw”

Ry p m
PK 2

maży ze St Smarzyński s. 3

awant. 8 maja 1943 par Marian Borezynski „Boleslaw”

i Wiktoria Borezynska z Płaniesz-Koloni

awantowani na skutek dawnej miłośnicy D.

z Płaniesz

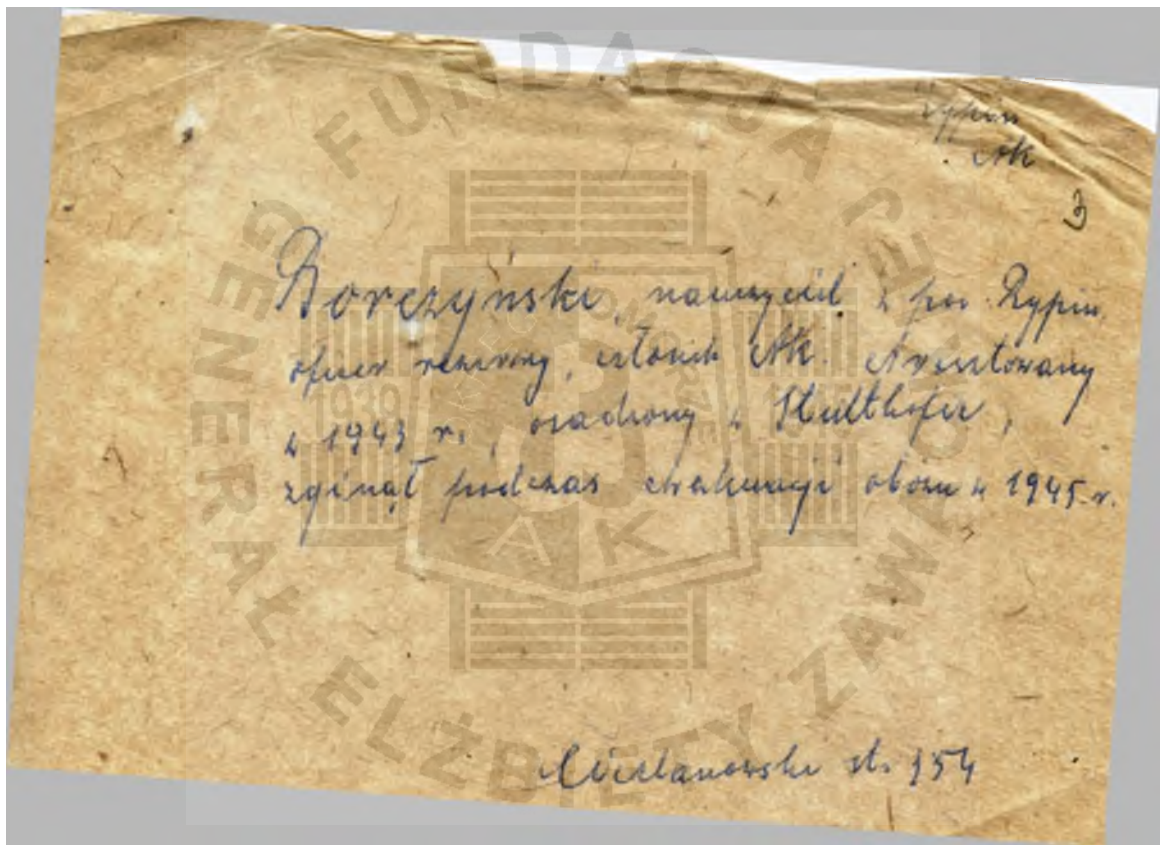
Żołnierskie stopy mał od Kaczmarek in farmacji

7 V 1943 i w tym samym dniu odwrócił Borezynski.

kille (a mi gal podał 5 VII)

(o awant.)

Дыпин
Шк

3

Ровенский, научил. и пр. Дыпин
офиц. научной, историк Шк. Аристовский
в 1943 г., научный Шк. Шулhofer,
регент публичес. библиотеки обон в 1945 г.

Личлановски стр. 154

Rypin
AK 4

Rorczynski Marian ps. "Kobestaw"

małż. Wiktorii

1940-1942 r. kom. Obwodu I Wz. AK Rypin

z 1943 oficer wywiadu

por. oddz. II Samoch. Inspr. Wyż. Grudziądz

nam. kol. Pionne

kol. J. Turczynski "Wykaz żołnierzy AK" 16

Rypin 5
242-112

Борczyński Miron

Por., ps. "Bolesław", komendant powiatowy
242 na ps. Rypin. Oficer oddz. II Dow. VIII
Towar. - Ekspozytne w Grudziądzu. Mieszkał
w Piotrowie (kmdt obkodu Rypin).
Kierował siecią między kmp. "Zagajnik"
dniejszcz i Obw. PK Rypin uczestniczył od
siatki terenowej 1000. pu. A. Kelińskiego.
Incydentem z 1000 i 1000 w maju 1943 r.

Wob.: krajński, suszynski, Działalność
POZ, Zmali..., Przegled Hist. 1980/k.H, s. 777,
782, 788

MM-96

7
BORCZYNSKI WIKTOR

macznej

MARIAN

BRODNICA
AK 6

Więzień obozu koncentracyjnego Stutthof (vel Oświęcim). W czasie pobytu w obozie otrzymywał paczki przygotowywane przez Helenę Zołobińską ps. "Halszka" z Dobrzynia i Stanisława Suszyńskiego, a przesyłane przez jego rodzinę.

T.: Zołobińska Helena, Insp. Brodnica, K-333, I,
1/1, 6.

MGr'94

7

BORCZYNSKI MARIAN

BRODNICA AK

Więzień obozu koncentracyjnego Stutthof (vel Oświęcim)². W czasie pobytu w obozie otrzymywał paczki przygotowywane przez Helenę Zołobińską z Dobrzynia i Stanisława Suszyńskiego, a przesyłane przez jego rodzinę.

T.: Zołobińska Helena, Insp. Brodnica, K-333, I, 1/1, 6.

MGr'94

8

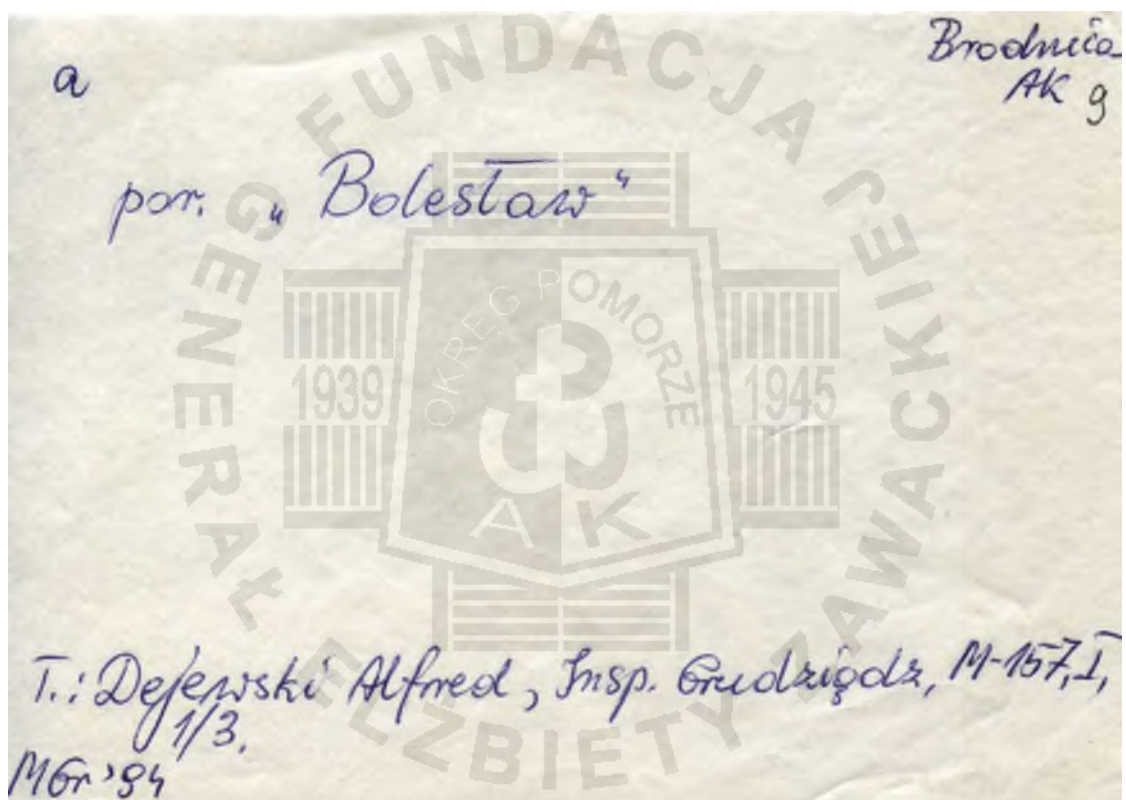
BORCZYNSKI MARIAN

Brodnica AK

Kmdt ZWZ Obw. Rypin w latach 1940-42, później oficer wywiadu AK, zam. w Kolonii Płonne, gm. Płonne, pow. Rypin. Bywał w punkcie kontaktowym Obw. Rypin ZWZ-AK z KO w mieszkaniu Heleny Zołobińskiej ps. "Halszka" w Dobrzyniu n/Drwęcą ul. Kościelna 16 (Lindenstrasse 16). Bywała tam także jego żona Wiktoria Borczyńska.

T.: Zołobińska Helena, Insp. Brodnica, K-333, I, 1/1.

MGr'94

Boreyński Marian

Brodowie
267- AK
DOK VIII Tom 10

M. 1907 r., por. piechoty st. starszej i meczulnik (Oddz. II
w Grudziądzu. Mieszkaniec Pionna, kmdt (odwo-
sny IPHOR.)
Obw. AK Rypin ps. „Bolesław”. Aresztowany
8.05. 1943 r. w Kolonii Pionna, miesiąc strukturalny,
zginął 3.05. 45 podczas ewakuacji do obozu.
(kmdt Obw. od 1940-1943 r.)

zob. T. Spis imion S. Smugajewskiego, I Relacje,

s. 39, 133, 135, 160, 169, 186, 193, 218,

264, 311, 321, 330, 450, 463, 485, 486. II Relacje

HMM-74

str. 45, 69, 71; III ułamek wiaży str. 15-16, 17, 43

vntc

a)

por. Borosymiski Marian
ps. "Bolesław"

Brodnice
2 K 2-AR

11

Zawod. oficer wywiadu DO I VIII
w Toruniu; kmdt Obw. 2 K 2-AR do
konca lata 1942; mieszkał w Łobomiu
gm. Płonne; przekazywał Swjankowi
Łobobinickiemu inf. wywiadowe.

zob. T: K: 837/2119 Pom. Helene Wróblewska
2. II - Wspomnienia... s. 19 (Brodnice)

48. VIII '05

Borczyński Marian
ps. "Bolesław"

Dypim 121

YH2-ASL

^{ZW2} Dmolt. obw. ^{2x} Dypim, ukrywał się
w kwaterze konspir. w Białkowie
krypt. "Lomianki", prowadzonej przez
Kitzmann Łofis.

zob. J: M: 843/2157 Pom. 2. "

Kitzmann Łofis (Brodnica)

RF. III 105

por. Borczyński Marian
ps. "Bolesław"

Brodnice
A 36 13

Przekazywał meldunki wywiadowe
Luzjanowi Łotobinińskiemu i mieszkanin
L.Ł. w Dobryniu m. Dmęsz.

zob. T.Ł. 837/2, 119 Pom. z. II, Wspomnienie...
s. 16 - Helina Wroblewska - Brodnica

Wz. VIII, 05

Borczyński Marian „Bolesław”

- prowadził akcję „Zagajnik” - wydawca
- współpracował z: por. B. Sabinem i brygadierem
M. Topkowskim

Rypin

AK

14

zob. art. Krajewski M., Na ziemi dobrzyńskiej..., w:
Ruch Oporu na Pomorzu..., t. 2, s. 59

IX/11 Zbn.

Borczyński J. M. Brodnica 15
Por. ~~Borczyński~~ J.

KW

ps. "Bolesław"

206. Sadowski Józef,
Hłoni nr 31806,
H-4a 1988, s. 187, poz. 229

*Barczyński
Marion*

